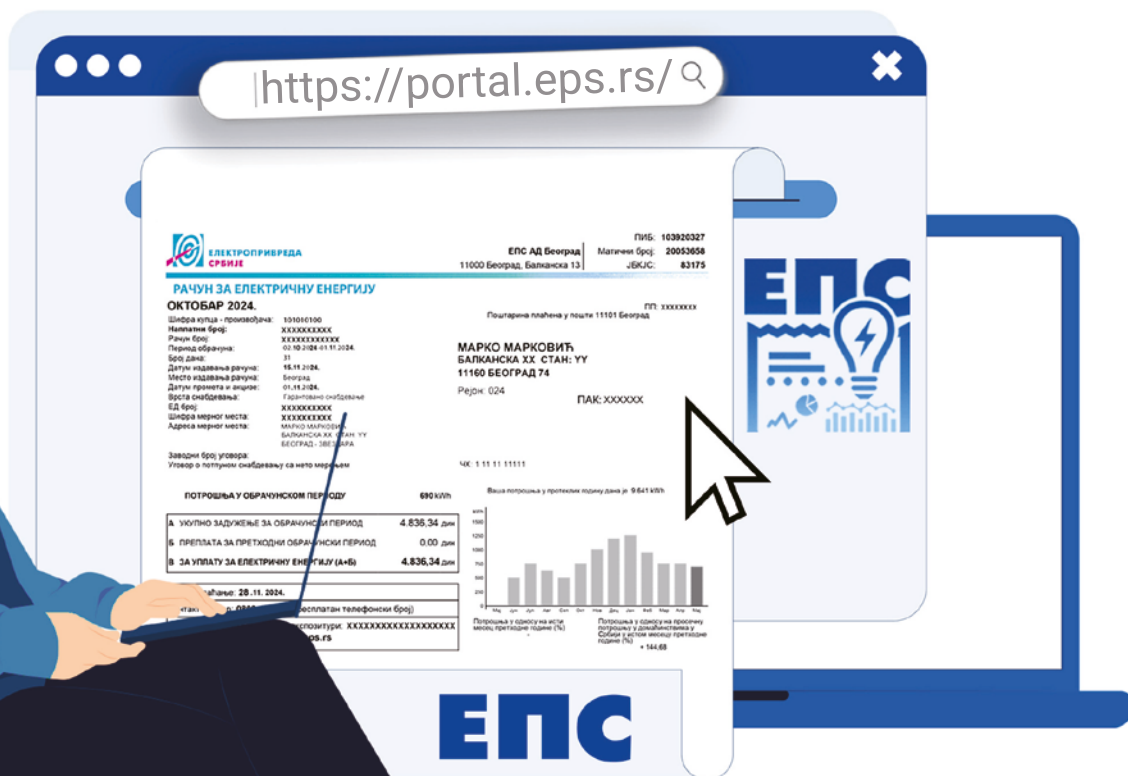

■ Динамика ремонтних радова у ТЕНТ А

На пола пута до циља

изабери
е-рачун

и

плати до
20. у месецу

оствари
попуст од

7%

на рачун за струју

ЕПС - УВИД У РАЧУН

**Плаћајте рачуне путем портала
или мобилном апликацијом**

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

Садржај

из ЕПС групе

04 Завршена монтажа првог роторног багера за коп „Радљево“
Зелени цин спреман

05 За већу производњу угља у РБ „Колубара“
Ради нови одлагач

производња

06 Динамика ремонтних радова у ТЕНТ А
На пола пута до циља

08 Из Железничког транспорта ТЕНТ
Активности према „реду вожње“

09 ТЕНТ А – Групација за одржавање грејања и климатизацију
Погонски уређаји у „дебелом хладу“

10 Контрола отпадних вода у ТЕНТ А
Сава под сталним надзором

догађаји

14 Екстерна провера ИМС у ТЕНТ-у
Потврда и обнова сертификата

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)(085.3)

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија ТЕНТ

ЕПС Енергија ТЕНТ / за издавача Наталија Живковић. -
2017, бр. 1 (нов.) - . - Београд : Електропривреда
Србије, 2017- (Инђија : "Комазец"). - 30 cm

Месечно. - Је наставак
ТЕНТ (Обреновац) = ISSN 1452-922X
ISSN 2560-516X = ЕПС Енергија ТЕНТ
COBISS.SR-ID 250487308

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД, БЕОГРАД, ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

Обележено 170 година од рођења Николе Тесле

Признање за посвећеност

11

Из ТЕ „Морава“

За сигурнији и поузданији рад

12

ТЕНТ А – Одељење возног парка

Енергија на четири точка

импресум

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР: Душан Живковић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Тања Крстонијевић,
ЗА ИЗДАВАЧА: Наталија Живковић, РЕДАКЦИЈА: Миодраг Вуковић, Ђиљана Јовичић,
Љубивоје Маричић, Сања Вранеш, Ана Лазић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Богољуба Урошевића Црног 44, 11500 Обреновац,
ТЕЛЕФОН: 011/20-54-500, Е-МАИЛ: redakcijaTENT@eps.rs, WEB SITE: www.eps.rs, ШТАМПА: „Комазец“, Инђија,
НАСЛОВНА СТРАНА: Љубивоје Маричић, ЛОГОТИП: Милош Павловић

Први број листа ТЕ „Никола Тесла“, под називом „Информативни билтен“, изашао је из штампе августа 1978. године,
од октобра 1979, носи назив ТЕНТ, а од 15. новембра 2017. године „ЕПС ЕНЕРГИЈА ТЕНТ“

Зелени цин спреман

Завршена је монтажа челичног колоса, роторног багера високог 35 метара, који је 15. јула кренуо пут новог копа „Радљево“. „Зелени“ багер тежак је 1.655 тона, има капацитет 3.150 кубних метара откритке на сат и део је велике инвестиције „Електропривреде Србије“ у четири нова рударска система за нове колубарске копове „Радљево“ и Поље „Е“.

– На два монтажна плаца у току су највеће монтаже рударских машина, вредности око 450 милиона евра, које ће обезбедити већу производњу откритке и угља у наредним годинама у Рударском басену „Колубара“. Кључно је да сви извођачи радова остану максимално посвећени и да се поштују рокови како би ове сложене рударске машине биле спремне за рад у складу са плановима – рекао је Душан Живковић, генерални директор ЕПС, током обиласка монтажних плаца у Каленићу.

На истој локацији интензивно се ради и на још једном роторном багеру, испитивање опреме је у току и он би на јесен требало да се придружи

одлагачу, који већ ради на нашем најмлађем копу, и заједнички ће подићи капацитет производње откритке и убрзати почетак производње угља.

Обиласку је присуствовао и Иван Јанковић, помоћник министра рударства и енергетике за геологију и рударство, који је истакао да је веома важно убрзати динамику монтаже и испитивања опреме.

– Сигурност производње угља и електричне енергије у термо капацитетима је један од

приоритета и услова за обезбеђење енергетске сигурности државе и због тога су послови на монтажи опреме за „Радљево“ и Поље „Е“ тренутно најзначајнији у рударском сектору – рекао је Јанковић.

Генерални директор ЕПС и помоћник министра рударства и енергетике за геологију и рударство обишли су и радове на монтажном плацу у Вреоцима, где се монтирају рударске машине за два БТО система који ће радити на Пољу „Е“.

P. E.

■ ЕПС на конференцији „Градимо регион“

Кључ за изазове транзиције

Реверзибилна хидроелектрана „Бистрица“, један од најзначајнијих пројеката „Електропривреде Србије“, омогућиће максимално искоришћење зелене енергије и флексибилно повлачење вишкова енергије из мреже, а представља и трајно решења за изазове транзиције, као што је балансирање, односно примарна и секундарна регулација, рекао је Предраг Млађеновић, помоћник извршног директора за техничке послове производње угља и енергије у хидроенергетском сектору и обновљивим изворима, на конференцији „Градимо регион“, која је одржана у Требињу 18. и 19. јуна.

Он је истакао да ће РХЕ „Бистрица“, која ће се градити на реци Увац, бити специфичан енергетски капацитет.

– Две урађене студије показују да 25 до 30 одсто енергије може да се обезбеди из дотока који су обновљиви, из електрана на узводном тока Увца. У складу са тим прилагођена је Студија изводљивости, а тренутно је у току измена старих техничких решења јер су се променили технолошки аспекти. Данас имамо савршенију технологију него пре 30 или 40 година, када је изграђена РХЕ „Бајина Башта“.

Тој РХЕ потребни су одређени дотоци и вишак енергије у систему коју ће повући, а технологија је таква да мора да се повуче 300 MW из мреже – рекао је Млађеновић на панелу „Енергија будућности: велики пројекти, велики ризици“.

Данашње технологије омогућавају промену снаге пумпања агрегата, који не морају да пумпају максималну енергију. У пројекту РХЕ „Бистрица“ предвиђена је електрана са променљивим бројем обртаја.

– То значи да са четири агрегата, снаге по 175 мегаволт-ампера, можемо у систему да тражимо вишак енергије који може да буде и мањи, 150 или 130 MVA. То омогућава

варијабилност пумпања, односно потрошње вишкова енергије. А и сада имамо вишкове у одређеним сатима, посебно када су соларни панели у пуној фази експлоатације, а планирано је и даље ширење. Много ОИЕ пројеката захтеваће балансирање. Батерије јесу баланс, али време ће показати да ли је то трајно решење. Извесно је да су РХЕ трајно решење за изазове током транзиције, не само за балансирања енергије, већ и за балансирања снаге, примарне и секундарне регулације. Све то може помоћи да на најбољи начин искористимо ОИЕ, пре свега ветар и солар – закључио је Млађеновић.

P. E.

Признање за посвећеност

На свечаној академији поводом обележавања 170 година од рођења Николе Тесле, 10. јула у Народном позоришту у Београду, Душану Живковићу, генералном директору „Електропривреде Србије“ уручена је статуета Николе Тесле, рад академског вајара Љубише Манчића. Признање Тесла научне академије додељено је првом човеку ЕПС за допринос утемељењу награде „Планетарни Тесла“, у оквиру пројекта посвећеном очувању и промоцији дела и наслеђа једног од највећих светских научника и визионара. Ово признање је потврда посвећености вредностима које је Никола Тесла својим радом трајно уградио у развој енергетике, науке и технолошког напретка.

У оквиру свечане академије изведена је и поема „Планетарни Тесла“, поетски омаж човеку чије је дело постало заједничко наслеђе човечанства и позив новим генерацијама да

разумеју зашто су његове идеје и данас једнако актуелне као пре једног века. На свечаности посвећеној 170 година од рођења Николе Тесле кроз спој уметности, музике и сценског израза,

одато је признање нашем највећем научнику чије су идеје промениле ток светске историје и поставиле темеље савременог технолошког развоја.

P.E.

■ За већу производњу угља у РБ „Колубара“

Ради нови одлагач

Нови одлагач откривке капацитета 12 милиона кубних метара годишње, почео је са радом 19. јуна на најмлађем колубарском угљенокопу „Радљево“. Машина, тешка 1.550 тона и дугачка 125 метара, део је највеће инвестиције у рударску опрему у историји РБ „Колубара“ која ће унапредити производњу угља и дугорочну енергетску сигурност Србије.

Генерални директор „Електропривреде Србије“ Душан Живковић истакао је да пуштање у рад новог одлагача представља значајну прекретницу у реализацији најважнијег рударског инвестиционог пројекта, отварања копа „Радљево“ у пуном капацитету.

– Нова механизација омогућиће ефикасније откопавање откривке и отварање нових резерви угља на заменском копу. Стварањем услова за дугорочну експлоатацију угља у „Радљево“ додатно ћемо ојачати сигурност снабдевања наших термоелектрана. Само од почетка године ЕПС је у унапређење производње угља овде у „Колубари“ уложио скоро 60 милиона евра. За потребе новог БТО система изграђена је траса за кретање машине, реализовани су сложени електромашински радови, спроведена функционална испитивања и успостављена веза са диспечерским центром за управљање и

надзор, чиме су обезбеђени услови за безбедан и поуздан рад – поручио је Живковић.

Пуштању у рад новог одлагача присуствовао је и помоћник министра рударства и енергетике за геологију и рударство Иван Јанковић, који је изјавио да је ова инвестиција део ширег плана развоја рударских капацитета ЕПС-а и обезбеђивања енергетске стабилности земље.

– Развој копа „Радљево“ један је од предуслова за очување стабилности производње угља, а тиме и електричне енергије у Србији. Укупна улагања у два БТО система за овај коп износе 180 милиона евра и када буду у пуном

капацитету у раду омогућиће одлагање 16 до 19 милиона кубних метара откривке годишње. Циљ је да до краја године сви нови системи буду завршени – рекао је Јанковић.

У почетној фази нови одлагач биће ангажован са багерима „Глодар 10“ и „Глодар 900“, док се завршетак монтаже новог роторног багера, која је у финалној фази, очекује почетком јесени. Истовремено, на БТО систем је већ прикључено шест нових трачних транспортера, који представљају важан сегмент будућег рада.

P.E.

На пола пута до циља

Ремонти радови су завршени на блоковима А4 и А5, при крају су на блоку А1, током лета биће завршени и на блоковима А2 и А3, док је за „шестицу“ предвиђена нега

У ТЕ „Никола Тесла А“ у Обреновцу, где су инсталирани највећи производни капацитети ЕПС-а, овогодишња ремонтна сезона протиче у знаку стандардних ремонтних захвата на свих шест блокова термоелектране. Овакви захвати подразумевају преглед и по потреби, ремонт свих машинских уређаја и система. Од када је крајем априла ове године почела ремонтна сезона у ТЕНТ А, до сада је пређена половина планираног пута. Урађени су ремонти блокова А4 и А5, у току је ремонт блока А1, а у наредном периоду преостаје да се ураде ремонти блокова А2 и А3. Пошто је блок А6 био у капиталном ремонту током 2025. и 2026. године, за њега је ове године планирана нега, у зависности од потреба електроенергетског система.

■ Драган Ивановић

Ремонтни радови на блоку А1, снаге 210 MW, почели су 20. априла и на већини уређаја су у току стандардне ремонтне активности.

– Обимнији радови се изводе на котловском постројењу. Мењају се покривни лимови плафона, носећа конструкција међуплафона, предње и бочне стране коморе 1 круне котла. До сада су замењене 24 цеви економајзера (ЕКО), као и 120 цеви прегрејача 1. Преостали

стандардни радови се уклапају у планирану дужину трајања ремонта. Планирано је да „јединица“ буде на мрежи 20. јула. Чим се буде стабилизовао рад овог блока, почеће и ремонт другог најстаријег блока ове термоелектране, блока А2, како би био завршен пре почетка грејне сезоне – каже Драган Ивановић, главни инжењер Сектора одржавања на ТЕНТ А.

Стандардни ремонт блока А3, снаге 329 MW, планиран је од 16. августа до 13. септембра. И на овом блоку биће, у оквиру његовог ремонта, прилагођено турбинско постројење за потребе грејања Новог Београда. Потребно је и да се уради редован петогодишњи сервис УПС-а, то јест резервног напајања рачунара, које ускоче у случају нестанка електричне енергије.

■ „Четворка“ и „петица“ изашле из ремонта

До сада су у ТЕНТ А окончани радови на блоковима А4 и А5. Ивановић је подсетио да је ремонт блока А5, снаге 340 MW, почео 25. априла и да је завршен 1. јуна када је „петица“ изашла на мрежу. Ремонт блока А4, снаге 329 MW, трајао је од 30. маја до 2. јула. Током радова на ова два блока нарочита пажња је посвећена цевном систему котла.

– Након дефектаже урађена је замена оштећених цеви, као и потребна подешавања

■ Турбоагрегат А1 у ремонту

■ Припрема за постављање заптивки

цевних снопова. Велика пажња је поклоњена и трихтеру где су површине које су највише изложене абразији заштићене наливањем ватросталног бетона - истакао је Ивановић.

Од најзначајнијих стандардних ремонтних активности на машинској опреми издвојио је ремонт млинског круга, багер станице, електрофилтера, сервис и бажарење свих вентила сигурности, преглед лопатица турбине ниског притиска, испитивање паровода, преглед пумпи и арматуре, преглед расхладне пумпе, а приликом припрема за кретање блокова прегледани су кондензатори.

- Електро опрема ових блокова је, такође, била предмет ремонтних захвата. Том приликом су спроведена одговарајућа испитивања генератора и генераторског прекидача, испитани су и блок трафо и трафо сопствене потрошње. Такође је урађено и испитивање 6 kV и 0,4 kV подразвода, испитани су електромотори, локална и даљинска мерења, хидрауличка и пнеуматска опрема. Урађен је сервис управљачког система и система технолошких заштита - навео је Ивановић.

На ова два блока урађени су и нестандартни захвати.

- Турбинска постројења оба блока прилагођена су за потребе грејања Београда и обављена је реконструкција рисивера (веза турбине средњег притиска и турбине ниског притиска). Ове радове су извели GE Power Sp.z.o.o. (Пољска), Огранак GE Вернова Београд, Феромонт инжењеринг и Optima power из Београда. На млиновима 51 и 53 ремонтван је ротор млина са његовим извлачењем из кућишта. Такође је на овим млиновима уграђена нова модификована заштитна цев вратила са демонтажом и монтажом слободног лежаја. Исти ремонтни захвати су урађени и на млиновима 41 и 44 блока А4. На напојној пумпи 52 блока А5, уз присуство специјалиста из француског „Сулцера“, уграђен је ремонтвани унутрашњи блок - казао је Ивановић.

■ „Најмлађи“ блок на нези

Блок А6, снаге 347,5 MW, „најмлађи“ блок ове термоелектране, у овој години биће у нези, у зависности од потреба електроенергетског система.

Ивановић је подсетио да је „шестица“ прошле године била подвргнута капиталном ремонту. Од веома обимних послова који

■ Радови на расту

Нега „шестице“

После обимних радова током капиталног ремонта блока А6, овај блок ће током овогодишње ремонтне сезоне бити у нези.

- Нега је дужи застој блока да се отклоне сви уочени недостаци, али није ремонт, јер се у ремонту прегледају и поправљају уређаји и на којима није било кварова у претходном периоду - објашњава Драган Ивановић

су изведени на блоку А6 он је подсетио да су најзахтевнији радови били изведени на котловском и турбинском постројењу. Што се електро опреме тиче, замењени су каблови 6 kV електромотора конденз и напојних пумпи, вентилатори свежег ваздуха и вентилатори димног гаса и млинова а обављен је и фабрички ремонт 6 kV електромотора. У грађевинском делу капиталног ремонта „шестице“ изведена је замена ватросталног озида реци глава и санација озида реци канала са делом металне носеће конструкције озида, санација ватросталних конструкција раста и колица млинова и ватросталног бетона на заштити трихтера. Замењена је стреха котла и обављена антикорозивна заштита гериста котла, реци канала, цевовода, платформи и ограда, кондензатора, челичне конструкције главних стубова, оклопа турбине.

- На осталим деловима постројења блока А6 од значајних нестандартних активности обављен је фабрички ремонт ВЦ 1 и 2 лептира на улазу у кондензатор. Спроведено је детаљно испитивање и санација напојног резервоара и генерални ремонт погона додавача и лува. Обављен је генерални ремонт дуплих лежајева млинова и модернизација хидрауличних шибера на котлу. Ремонтван је и адаптиран систем управљања „Atlas View T-Power“ - истакао је Драган Ивановић.

Он је нагласио да се током ремонтних радова током летњег периода кад су високе температуре, поклања изузетно велика пажња стриктном спровођењу мера безбедности и заштити здравља свих учесника на овим пословима.

■ Постављање заптивки

М. Вуковић

■ Ремонти возила и пруге завршени квалитетно и у предвиђеним роковима

Активности према „реду вожње“

Захваљујући великом ангажовању радника и извођача радова, планирани послови на индустријској железници завршени су квалитетно и у предвиђеним роковима

Железнички транспорт ТЕНТ функционише према „реду вожње“, поштујући режим саобраћаја за топлији период године. Тропски таласи у мају и јуну нису утицали на ремонтвање железничких возила и пруге, а превоз угља и

осталих енергената прилагођен је ремонтима утоварних станица у РБ „Колубара“ и термоблокова у ТЕНТ-у. Тренутно су сви напори усмерени ка томе да се испоручене количине колубарског лигнита са површинских копова редовно допремају до обреновачких електрана, ТЕНТ А и ТЕНТ Б.

Захваљујући добром планирању, али и великом ангажовању радника и извођача радова, послови на индустријској железници завршени су квалитетно и у предвиђеним роковима. То се, пре свега, односи на машинску регулацију колосека (такозвано решетање), на замену дотрајалих или оштећених шина и скретница, као и на неопходну поправку саобраћајне сигнализације.

– Чишћењем и обнављањем каменог застора, односно „решетањем“ колосека обухваћени су трећи колосек станице Ворбис и

деоница пруге Стублине – Ворбис. Замена шина обављена је у станици Обреновац и на деоници пруге Обреновац – Стублине. У станици Бргуле саниран је колосек 2, а у станици Ворбис колосек 3. У станицама Тамнава и Ворбис замењене су укупно четири скретнице, од којих три у Тамнави и једна у Ворбису. Завршено је и лежиште моста на прузи Бргуле – Вреоци – каже Ненад Стевић, директор ЖТ ТЕНТ, уз напомену да су ове важне и обимне послове заједнички реализовале стручне и искусне екипе из ЖТ-а, појачане екипама из извођачке фирме ЗГОП Нови Сад.

Кад је реч о ремонтима и превентивним прегледима локомотива и вагона, Стевић наводи да на одлазак код ремонтера спремно чекају четири локомотиве из серије 441. Ремонт локомотива из серија 443, којих у возном парку има укупно 10 и ЦЕМ, којих је укупно седам, годинама уназад успешно обављају радници из Службе одржавања ЖТ-а. Исто се односи и на превентивне прегледе вагона, који су већ увелико приведени крају. Ремонти вагона поверени су лиценцираним домаћим ремонтерима, са којима ЖТ ТЕНТ има вишегодишњу сарадњу.

– На поправци код ремонтера је 17 вагона. Очекује се склапање новог уговора, по којем би требало да се пошаље и преосталих 45, од

„Кинескиње“ без премца

Из Железничког транспорта ТЕНТ сматрају да „кандидаткиње“ за превентивне прегледе и евентуалне поправке временом постају и две електричне кинеске локомотиве, с обзиром да крстаре индустријском железницом још од 2017. године. Реч је о савременим возилима изузетних перформанси, која иза себе већ имају импозантну километражу, без икаквих кварова или тешкоћа у саобраћају. Стручњаци су сагласни у оцени да су захвати на овим возилима могући у сарадњи с партнерима из Кине, одакле их је ЕПС набавио за возни парк ЖТ ТЕНТ.

укупно 107, колико је предвиђено за ову годину – сумира Стевић.

Према његовим речима, обезбеђена су средства за пројектовање станица Стублине и Бргуле, где је неопходна замена сингално-сигурносних уређаја, у циљу повећања поузданости и безбедности саобраћаја. За наредни период планирана је санација надвожњака за Лисо Поље на двоколосечној прузи Стублине – Бргуле. Радови су планирани за следећу годину, највероватније у току маја, односно током ремонтних активности на утоварном месту Тамнава.

Љ. Јовичић

Погонски уређаји у „дебелом хладу“

Редовно и успешно одржавање система за климатизацију и вентилацију обезбеђује несметан рад свих погонских уређаја и на тропским врућинама

Док летње температуре достижу максимуме, системи за климатизацију у ТЕНТ А имају кључни задатак да спрече прегревање виталне рачунарске опреме. Редовним одржавањем расхладних уређаја обезбеђује се несметан рад електране и стабилна производња електричне енергије.

Групација за одржавање система за климатизацију, вентилацију и грејање има значајну улогу у оквиру Службе машинског одржавања на ТЕНТ А и током читаве године брине о исправности ових система. Када наступе високе температуре које прате и ово лето, њихов задатак је да одржавају уређаје за климатизацију и вентилацију свих блокова и релејних просторија у термоелектрани. Не одржавају једино тзв. сплит системе за климатизацију по погону, радионицама и у удаљеним спољним објектима о којима брину изабрани овлашћени сервисери.

– Водимо рачуна да у главном погонском објекту систем за климатизацију буде у потпуности исправан и функционалан на свих шест блокова, како у просторијама команди блокова где ради сменско особље, тако и у релејним просторијама где је смештена рачунарска опрема која је јако битна за функционисање сваког блока. Сви ови уређаји се загревају у свом раду па је потребно обезбедити њихово непрекидно хлађење, како због високих температура не би реаговале заштите које би блокирале њихов рад а тиме довеле и до заустављања рада блока – каже Стефан Богдановић, инжењер за климатизацију, грејање електране, систем за топлофикацију Обреновца, компресоре и дизел агрегате на ТЕНТ А.

Централна расхладна станица, смештена је између блокова А3 и А4 на коти 17 метара. У њој се налазе чилери, односно расхладни агрегати за производњу хладне воде, која се доводи до клима комора на сваком блоку.

– На сваком од четири блока (А3-А6) имамо по две клима коморе, једна хлади командну собу блока, а друга релејну просторију и то су одвојени системи. Два најстарија блока у електрани, А1 и А2, имају заједничку клима комору за команду оба блока и заједничку клима комору за релејне просторије. Покривамо и радионице у згради одржавања где су смештени

■ Стефан Богдановић

мајстори, бравари и машинци. На седмом блоку се налази командна сала за управљање тим системом, одакле се даљински управља радом централне расхладне станице и клима коморама сваког блока. Њихови руковоаци даљински прате читав процес рада и пријављују кварове и недостатке у раду, посебно ако настану током ноћи или током викенда – рекао је Богдановић.

■ Унутрашња температура од 24 до 28 степени Целзијуса

Системи су пројектовани да одржавају унутрашњу пројектну температуру, која је прописана према важећим правилницима и стандардима из области грејне и расхладне технике, енергетске ефикасности и заштите животне средине. Та температура у командној сали износи 24 степена, а у релејној 28 степени, а све преко тога је веома ризично за рад уређаја. У летњем периоду када су спољне температуре више, ова групација има и највише посла. Расхладни агрегати (чилери) хладе се водом из Саве системом техничке расхладе.

– На расхладним агрегатима налазе се сита на улазу самих агрегата, које током лета људи из одржавања готово сваки дан чисте и перу од

разних нечистоћа које се на њима задржавају. То је вода која долази из црпне станице у систем техничке расхладе, који се протеже дуж целе електране, а једним делом се доводи до ових расхладних агрегата за производњу хладне воде – објашњава Стефан Богдановић.

Група за одржавање система за климатизацију и грејање део је турбинске групације и броји пет мајстора који су, са пословом Миланом Обућинским, ангажовани на пословима одржавања ових система.

– Најчешће обављају, условно речено, грубе радове. То су чишћење и замена филтера, прање сита, замена лежајева на вентилаторима када се оштете или им истекне радни век, прање, санација и замена оштећених измењивача у клима коморама. Када је неки мало сложенији квар у питању, на пример кад мора да се мења компресор, електроника, давачи температуре или притиска на расхладним агрегатима, да се вакумира инсталација или да се рекупира расхладни флуид (фреон), због поштовања регулатива из области заштите животне средине, ангажовани су спољни сарадници који нам додатно помажу у одржавању система. Они су специјализовани за ове послове и поседују лиценце и сертификате Министарства за заштиту животне средине – истакао је Богдановић.

М. Вуковић

Клима уређаји не воле прашину

У радионицама и на свим спољним објектима инсталирани су сплит клима уређаји. Велики број ових уређаја ради у отежаним условима, посебно на допреми угља. Због угљене прашине која знатно отежава њихов рад, морају много чешће да се сервисирају.

■ Клима коморе А6

Сава под сталним надзором

Контрола квалитета отпадних вода у ТЕНТ А и њихов утицај на водопријемнике и подземне воде ради се четири пута годишње, док се повратна расхладна вода анализира једном месечно

■ Милица Недељковић

– У узорку отпадне воде из колектора повратне расхладне воде испитује се температура воде, боја, мирис, видљиве материје, таложне материје (након два сата), рН, укупне суспендоване материје, суви остатак и жарени остатак (две фазе мерења укупних чврстих материја), губитак жарењем, електропроводљивост, биохемијска потрошња кисеоника (БПК₅), хемијска потрошња кисеоника (ХПК), растворени кисеоник, амонијак (NH₄-N), укупни неоргански азот, укупни азот, укупни фосфор, минерална уља, цијаниди, флуориди, хлориди, сулфати, сулфити, сулфиди, арсен, олово, хром (укупни), кадмијум, бакар, никл, жива и цинк

– објашњава Милица Недељковић, водећи инжењер за заштиту животне средине у Служби за контролу и заштиту животне средине.

Она указује и да је вода канала повратне расхладне воде термички оптерећена. Према урађеним испитивањима у 2025. години, температура повратне расхладне воде очекивано је виша од захваћене савске воде.

– Када је реч о утицају на саму реку Саву, све забележене вредности потпуно су безбедне и у складу са прописима. Просечно повећање температуре на профилима узводно и низводно од места испуштања износило је свега око 0,4 степена Целзијуса. И највеће појединачно измерено одступање током 2025. године од 1,3 степена Целзијуса далеко је испод максималне законски дозвољене разлике од три степена за реку Саву и тиме је потврђено да испуштање отпадних вода не нарушава прописани термички режим реке – истакла је Милица Недељковић.

Контрола квалитета отпадних вода у ТЕНТ А и њихов утицај на водопријемнике и подземне воде обавља се четири пута годишње, док се повратна расхладна вода анализира једном месечно. Узорковања и испитивање отпадних вода ради овлашћено правно лице са дозволом министарства издатом према Закону о водама. Испитивање свих узорака

отпадних вода ради се у складу са Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржаја извештаја о спроведеним мерењима.

До јуна 2026. године испитивања је радио Институт за заштиту на раду а.д. из Новог Сада. У току је потписивање уговора са лабораторијом „Анахем“ из Београда која ће преузети испитивање у наредних годину дана.

Поједине физичко-хемијске анализе површинских, подземних и отпадних вода обављају се у лабораторији Службе за заштиту животне средине. Иако не поседује званичну акредитацију, ова лабораторија игра незаменљиву улогу у континуираном праћењу квалитета површинских, подземних и отпадних вода.

– Поједине физичко-хемијске анализе које се обављају интерно омогућавају сталан увид у стање на терену. Најбољи доказ поузданости ових интерних испитивања је чињеница да се добијени подаци у великој мери подударају са резултатима које касније верификују екстерне, акредитоване лабораторије. Управо због те високе прецизности, ова лабораторија има велики значај за рану детекцију промена и брзо реаговање у систему заштите животне средине. Сигурно је да је важан стуб локалног еколошког мониторинга – нагласила је Милица Недељковић.

М. Вуковић

О безбеђење довољне количине воде, која се у термоелектрани „Никола Тесла А“ користи као технолошки флуид и за друге различите потребе, један је од основних услова за одвијање процеса производње електричне енергије из угља. За потребе расхладног система термоелектрана се снабдева водом из реке Саве. Реч је о техничкој води која нема никакав третман, већ се чисти од крупних и ситних предмета које Сава нанесе. Користи се да обезбеди неопходне количине савске воде за хлађење, првенствено кондензатора, али и свих осталих уређаја неопходних за рад блокова. За ову сврху годишње се употреби приближно 1,2 милијарде кубних метара воде.

Поред технолошке воде која се користи у систему вода-пара, највећа је потрошња техничке воде која се захвата из реке Саве. За технолошке потребе користи се бунарска вода која се употребљава у систему вода-пара, а она се пречишћава у постројењу за хемијску припрему воде (ХПВ). Санитарна вода се доводи из обрновачког водовода.

ТЕНТ А има отворен систем хлађења и савска вода се користи за хлађење у кондензаторима после чега се расхладна вода преко канала повратне расхладне воде испушта назад у реку Саву. Повратна расхладна вода се анализира испитивањем више параметара.

■ Повратна расхладна вода

Редовни мониторинг утицаја

У оквиру праћења утицаја отпадних вода ТЕНТ А на површинске и подземне воде, раде се физичко хемијске, микробиолошке и радиолошке анализе површинских, отпадних и подземних вода. Контролом су обухваћене отпадне воде на местима испуштања у реку, воде реке – водопријемника на профилима узводно и низводно од места испуштања отпадних вода, подземне воде у околини депонија пепела и шљаке (пијезометри и сеоски бунари). Прати се и ефикасност рада уређаја за пречишћавање заугљених отпадних вода (Г1), замазућених отпадних вода (УМ1), заугљених отпадних вода (У1) као и биодиск на мерним местима пре и после постројења за пречишћавање.

За сигурнији и поузданији рад

Последњих година позитивни помаци учињени су не само у технолошком, већ и у еколошком сегменту рада

Најмањи, али најуређенији термокапацитет огранка ТЕНТ и ЕПС – ТЕ „Морава“ – спрема се за редован годишњи ремонт, који је планиран од 29. септембра до 17. новембра. Циљ ремонта је обезбеђење сигурног и стабилног рада постројења. Електрана која готово седам деценија представља поуздану карику домаћег електроенергетског система, на овај начин унапређује поузданост производње и продужава радни век.

Осим што носи епитет „златне резерве“ ЕПС-а, ТЕ „Морава“ је главни покретач привредног развоја Свилајнца, али и читавог Поморавског округа. Од пуштања у рад 1969. године до данас, са само једним блоком од 125 мегавата инсталисане снаге, ова ветеранка произвела је и испоручила електроенергетском систему Србије више од 25 милиона мегават-часова електричне енергије, одрадила око 265.000 сати на мрежи и потрошила више од 30 милиона тона угља.

Импозантни производни резултати, остварени залагањем многих претходних генерација, обавезују и мотивишу данашње запослене да старој електрани продуже радни век, удахну нову младост, свеже знање и енергију.

Горан Петровић, директор ТЕ „Морава“, фокусиран је на предстојећу ремонтну сезону.

– За ову сезону планирани су углавном стандардни радови, као што су ремонт цевног система котла (са заменом оштећених цеви и цевних лукова), ремонт турбинског дела постројења, ремонт електропостројења (са заменом и сервисом електромотора), ремонт актуатора и ормара са релејно-склопном техником, те ремонт млинског постројења и система допреме угља. Међу значајним пословима је и комплетна замена цевног система помоћног котла – наводи Петровић.

Овогодишњим ремонтом требало би да се отклоне тешкоће у раду помоћне котларнице.

– Неопходно је обезбедити сигуран и стабилан рад овог постројења, како би се омогућило несметано функционисање блока, нарочито приликом поновног покретања након паузе, као и грејање пратећих помоћних система – напомиње Петровић.

Трогодишњим планом ремонтних активности 2027 – 2029. године предвиђени су још и капитални ремонт турбоагрегата са фабричким ремонтом турбине високог притиска, који није рађен у пуном обиму од 2015. године.

На депонији пепела и шљаке радиће се надвишење касете 8, чиме ће бити обезбеђена још једна активна када за пријем ових нуспроизвода процеса производње.

Петровић подсећа да је у ТЕ „Морава“ током септембра и октобра 2025. године урађен велики ремонт. Циљ је био побољшање виталности и поузданости електране, као и да се рад постројења усклади са европским прописима у

Плакета за изузетан допринос

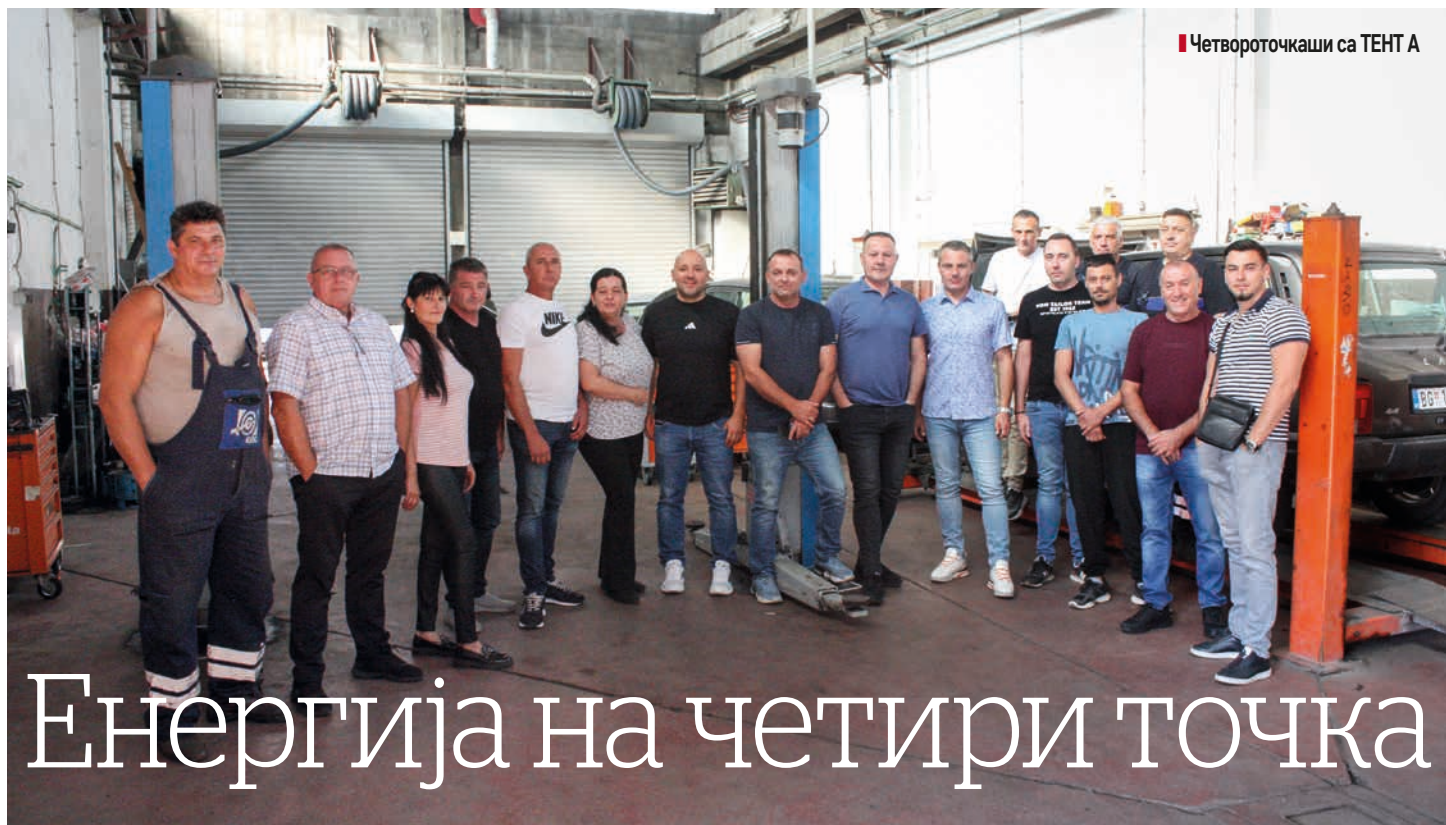
Душан Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“ добитник је Плакете, највишег признања општине Свилајнац, за изузетан допринос развоју општине и успешну сарадњу с локалном самоуправом. На свечаној академији у свилајначком Центру за културу, ово престижно друштвено признање примио је Милан Лаковић, извршни директор за финансије ЕПС-а.

заштити животне средине, али и да се, упркос временшности, ухвати корак са савременим трендовима у управљању енергијом. Двомесечне ремонтне активности обухватале су турбинско, котловско и електропостројење, као и машинско одржавање. Уз раднике огранка ТЕНТ и ТЕ „Морава“, били су ангажовани и радници из 29 извођачких фирми.

Последњих година позитивни помаци учињени су не само у технолошком, већ и у еколошком сегменту рада. Изграђено је савремено складиште за одлагање и сортирање неопасног отпада, а надвишењем касета 4-7 омогућено је адекватно одлагање и депоновања пепела и шљаке.

Планирана је и изградња соларне електране, из које ће потећи зелени киловат-сати, произведени без утицаја на животну средину. Према очекивањима, тиме ће се повећати енергетска перформанса блока и смањити потрошња енергије за сопствене потребе.

Љ. Јовичић

Они су логистички
ослонац ТЕНТ.
У одељењу ради 40
људи, осим 27 возача,
ту су и диспечери,
инжењери саобраћаја,
механичари и
електричари

Они не „возе“ блокове, али су веома важна карика у производном ланцу термоелектрана „Никола Тесла“. Они су логистички ослонац ТЕНТ. Одељење возног парка огранка ТЕНТ својим ангажовањем и пређеним километрима на путу, на неки други начин омогућава да електрична енергија стигне до свог одредишта. Ово одељење од 2019. године задужено је за путничке аутомобиле и лака доставна возила, носивости до 700 килограма, док је теретни програм, са камионима, виљушкарима и осталим средствима за пренос тешког терета остао у надлежности Железничког транспорта. У одељењу је запослено око 40 радника, а осим 27 возача, овде раде диспечери, инжењери

саобраћаја, механичари и електричари. Одељење располаже и са 115 возила и једним санитетским возилом и возачем који је на располагању од 7 до 15 часова, за које је после задужена служба за безбедност и здравље на раду која дежура 24 часа.

Да бисмо чули више о њиховом раду и сведочењу искусу ветерана, посетили смо их почетком јула. Жељко Чалмић, руководиоц одељења, каже да са неколико стотина реализованих путничких налога у току месеца и нултом толеранцијом на техничке неисправности, ово одељење доказује да су безбедност запослених и поузданост транспорта на првом месту.

На пут се не креће без тзв. „белог налога“, додаје диспечер Бојан Марковић, који је задужен за организацију и реализацију свих најављених вожњи.

– Водим евиденцију свих путних налога и пишем путне налоге за возаче који иду на службени пут. Мој посао је и да водим рачуна о исправности возила које проверавамо пре поласка на пут. Безбедност људи које по налогу возимо нам је на првом месту. Водимо редовну евиденцију да возачи имају потребна лекарска уверења за вожњу – рекао је Марковић.

Никада се није десило да дан прође без иједне вожње а било је

ситуација, кажу оба саговорника, када је гаража била потпуно празна и када су сви возачи били на путу. У том случају, ако је потребно, за волан седају Жељко и Бојан јер, како истичу, најважније је да се посао одради на време и како треба.

У овом одељењу се води комплетна документација о сваком возилу, евиденција о броју урађених техничких сервиса, осигурању возила, пређеној километражи, потрошњи горива, као и евиденција радног времена запослених и лекарским уверењима за возаче.

■ Жељко Чалмић и Бојан Марковић

„Лада-нива“ непревазиђена

Питали смо Жељка и Бојана да ли се размишља и о подмлађивању возног парка са новим електричним возилима, с обзиром да се у близини налази највећа пумпа која може да обезбеди довољне количине потребног „горива“. „Можда“, збуњено су слегли раменима и одмах нагласили да такво возило не би могло да се креће свуда по кругу електране. За туре по депонијама пепела у огранку, рецимо, још увек је непревазиђена „лада-нива“.

■ Анђелко Јевтић и Милан Милосављевић

■ Поглед у ретровизор

Један од ветерана у овом послу је Милан Милосављевић, који је четири деценије за воланом. У свом професионалном итинереру има уписане све путне правце у некадашњој Југославији, касније по читавој Србији, као и бројне туре у иностранству.

- На почетку моје каријере правила су била таква да си морао да имаш возачку дозволу за све категорије. Возио сам све врсте возила, од путничког аутомобила и камиона до аутобуса. По потреби, возио сам све запослене у електрани, од директора, инжењера, комерцијалиста, правника, као и бројну документацију, као и резервне делове за поједине уређаје на постројењима и делове опреме - прича Милан.

Он сматра да возило мора увек бити спремно за пут.

- Водим рачуна о исправности возила, хигијени и о безбедности у току вожње. У возилу се налази картица за гориво, за путарину, и када год те позову, твоје је само да „упалиш“ ауто и кренеш. За потребе фирме возач је увек доступан. Старије колеге су ме научиле да на путу мораш бити снажљив и да не седаш за волан без клешта, чекића, жице или неког другог потребног алата - наводи Милосављевић.

Одговорност не може да се степењује, али је најтеже, како каже он, када треба да се преузме роба.

- Поред обавезе да је преузме, возач је дужан и да провери да ли одговара спецификацији која је дата, потом да је обезбеди и допреми у исправном стању и на броју - објаснио нам је Милосављевић.

Најчешће се дешава да се вожња на службеном путу обави за један дан, ујутру се крене на пут, а

■ Душко Зарић

увече се враћа. А понекад службени пут потраје и по неколико дана.

Анђелко Јевтић у електрани вози 14 година и каже да је једном на службеном путу провео пет дана и тада је прешао 3.700 километара. Најфреквентнија дестинација је, ипак, Београд, ка коме се обави на десетине тура дневно.

Душко Зарић је у електрани за воланом од 2012. године, а од 2016. овај посао обавља за потребе ТЕНТ Б. Возачи су највише ангажовани кад дође ремонтна сезона, јер тада, како каже Зарић, најинтензивније раде све службе у електрани, а свакодневно обављају и друге редовне послове.

На њега је упечатљив утисак оставио период када је возио главног менаџера јапанске консултантске фирме TEPCO, која је била ангажована на припреми документације за пројекат изградње

постројења за одсумпоравање димних гасова.

- Јапанци професионално схватају посао, али сам тада имао прилике и да се у то лично уверим. Посао сам добио захваљујући добром знању енглеског језика. Опслуживао сам њихову канцеларију од шест ујутру до 23 часа сваки дан, скоро четири године. Са још двојицом колега, био сам на располагању 24 сата. Најлакше ми било кад сам возио главног менаџера. Никаких изненађења није било у пословном смислу, а на путу сам ја био „командант“. Свако јутро сам добијао распоред активности за тај дан, са прецизно утврђеним упутствима, које сам у потпуности испоштовао, због чега сам од њих добио признање за свој ангажман - рекао је Зарић.

М. Вуковић

■ На путу ка ТЕНТ А

Потврда и обнова сертификата

Овогодишња екстерна провера реализована је према плану, а предвиђени циљеви у потпуности остварени

Екстерна провера интегрисаног система менаџмента (ИМС) на нивоу огранка ТЕНТ урађена је 22. и 23. јуна. Провераваачи из сертификационог тела „Биро Веритас“ из Београда обишли су локације ТЕНТ А у Обреновцу, ТЕ „Колубара“ у Великим Црљенима и ТЕ „Морава“ у Свилајнцу како би преконтролисали функционисање система менаџмента квалитетом (QMS), животном средином (EMS), безбедношћу и здрављем на раду (OH&S), као и менаџмента енергијом (EnMS). Током дводневне провере нису евидентирали ниједну велику неусаглашеност и дали су

препоруче за побољшање за сва четири система који се примењују у овом огранку ЕПС-а.

Из Службе за интегрисани систем менаџмента и примену инфраструктуре квалитета у ТЕНТ-у, кажу да је овогодишња екстерна провера реализована према плану и да су предвиђени циљеви у потпуности остварени. За системе менаџмента квалитетом (QMS) и животном средином (EMS) ово је била ресертификациона провера и сертификати су обновљени за наредне три године. За системе менаџмента безбедношћу и здрављем на раду (OH&S) и енергијом (EnMS) у питању је била надзорна провера и њихови сертификати су потврђени.

Потврђено је да су системи менаџмента усклађени са свим захтевима провераваних стандарда ISO 9001: 2015, ISO 14001:2015, ISO 45001: 2018, да је огранак успешно имплементирао планиране договоре, те да је систем управљања у стању да оствари политику и циљеве организације. Уз одређивање делова на којима су

могућа даља побољшања, добијена је позитивна оцена успешности и ефикасности спровођења система управљања у организацији.

Љиљана Комленски, шеф Службе за интегрисани систем менаџмента и примену инфраструктуре квалитета, која је и представник руководства за ИМС за Огранак ТЕНТ, сматра да су томе у великој мери допринели

пословодство и запослени из свих организационих целина у саставу огранка ТЕНТ. У оквирима својих надлежности и обавеза, заједнички су се потрудили да проверавачима омогуће што ефикаснији рад на локацијама где је провера спроведена.

Она додаје да су као пратиоци проверавача, у контролу били укључени и представници неколико надлежних сектора и служби ТЕНТ-а. Поред екипе из Службе за ИМС и примену инфраструктуре квалитета, учествовале су екипе из Службе за безбедност и здравље на раду, Службе за заштиту животне средине, сектора производње и одржавања, као и енергетски менаџери на локацијама ТЕНТ А, ТЕ „Колубара“ и ТЕ „Морава“.

Након успешно обављене екстерне провере, закључено је да би препоруке добијене од сертификационог тела „Биро Веритас“ у народном периоду требало да доведу до побољшања интегрисаног система менаџмента у огранку ТЕНТ.

Љ. Јовичић

Интерна провера као претходница

Екстерној провери сва четири система ИМС у огранку ТЕНТ (QMS, EMS, OH&S и EnMS) претходила је уобичајена интерна провера, од 13. до 19. маја. Након тога, надлежне службе ТЕНТ-а, предвођене Службом за интегрисани систем менаџмента и примену инфраструктуре квалитета, припремиле су „терен“ за долазак проверавача из сертификационог тела „Биро Веритас“. Резултати екстерне провере показују да је тај посао добро обављен.

■ Јулска акција добровољног давања крви у ТЕНТ А

Донирано 49 јединица крви

У акцији добровољног давањства крви спроведеној 15. јула на локацији ТЕНТ А у Обреновцу, радници ТЕНТ-а, ПРО ТЕНТ-а, ТЕ „Косово“ Обилић и других извођачких фирми, донирали су укупно 49 јединица крви. Међу даваоцима је било 46 мушкараца и три жене, док је један од њих крв дао први пут. Из здравствених разлога одбијен је један радник.

Јулска акција, као и све претходне, спроведена је у сарадњи с Институтом за трансфузију крви Србије и Црвеним крстом у Обреновцу. Уз оцену да су обреновачки „термаш“ још једном положили испит хуманости, из ових институција апелују на све хумане људе доброг здравља да се укључе у добровољно давањство крви.

Љ. Јовичић

Леворука стрелкиња

Више од три деценије ради као Други електромеханичар за локомотиве у Служби одржавања ЖТ ТЕНТ, а већ 11 година брани боје ТЕНТ-а на радничким спортским играма, са којих је донела укупно 16 златних и сребрних медаља у стрељаштву и пикаду

Весна Ђорђевић, спортисткиња запослена у огранку ТЕНТ, освајачица је златних медаља у стрељаштву и пикаду на 21. Радничким спортским играма термоенергије, одржаним у мају у Кладову. Двоструко злато са традиционалног сусрета „термаша“, који је ове године окупио неколико стотина учесника, послужило нам је као „иницијална каписла“ за разговор са овом врском стрелкињом, запосленом у Служби одржавања Железничког транспорта ТЕНТ.

Тог јулског преподнева затичемо је на радном месту, у Делу за железничка возила у ТЕНТ А, како с колегама из електрогрупације приводи крају превентивни преглед једне од локомотива из серије 443. На наше извињење што их прекидамо у послу, њене колеге одговарају духовитом опаском да баш и није препоручљиво замерити се Весни, јер нико не жели да јој се нађе „на мети“.

Незаборавно „ватрено крштење“ имала сам на 12. Радничким спортским играма термоенергије 2015. године у Кладову. У тадашњу екипу ТЕНТ-а укључила сам се на иницијативу колегинице Љиљане Арсеновић из

ЖТ-а и колеге Ранисава Петровића из ТЕНТ Б, који су већ увелико били асови радничких игара. Као дебитант, освојила сам два одличја, златно у стрељаштву и сребрно у пикаду. Остала је непознаница како су њих двоје препознали мој таленат, иако су знали да ћу гађати левом руком - започиње причу Весна Ђорђевић.

За протеклих 11 година, колико наступа на РСИ, окитила се са укупно 16 златних и сребрних медаља, од којих 11 у стрељаштву и пет у пикаду. Уз прво најдраже „злато“, издваја Пехар освојен на 15. РСИ у Кладову 2018. године. Тада је у гађању ваздушном пушком постигла убедљиво најбољи резултат, упркос јакој укупној конкуренцији женских и мушких екипа. Драг јој је и Пехар из Врњачке Бање, са Радничких спортских игара ЕПС 2019. године, где је екипа ТЕНТ-а освојила друго место. Леворука стрелкиња стала је на црту „угљаркама“ из РБ „Колубара“, међу којима је било и оних које су се професионално бавиле стрељаштвом.

Пред одлазак на РСИ све остале обавезе потискујем у други план, како бих што успешније представљала ТЕНТ и вратила се у Обреновац с медаљом или пехаром. Кад је реч о стрељаштву, на сваком играма обавезно сам у тиму, док су се остале чланице мењале, због пословних или породичних обавеза. Што се тиче пикада, ускакала сам само по позиву, ако је недостајала четврта чланица екипе. Уз легенде из ТЕНТ-а, Биљану Бошковић, Снежану Петровић и Љиљану Арсеновић, које су ненадмашне у пикаду, укључујем се само кад је неопходно - прича Весна.

Истиче да је веома задовољна и захвална што пословодство и колеге из Железничког транспорта ТЕНТ показују велико разумевање за њено бављење спортом. Осим тога, захваљујући Синдикату ЕПС ТЕНТ добила је на коришћење нову ваздушну пушку, а ту привилегију имао је и њен колега из мушке екипе Миодраг Вуковић.

■ Весна Ђорђевић с најдражим пехаром и медаљама

Равноправност

- О сарадњи с колегама и претпостављенима из ЖТ-а имам само речи хвале, од њих сам много тога научила и још учим. И на радном месту и на спортском полигону бавим се „дисциплинама“ у којима доминирају мушкарци и драго ми је што нас колеге уважавају и сматрају равноправним, поручује Весна Ђорђевић. - Посебно сам задовољна јер су ми моја деца Катарина и Никола подарили, за сада, четворо унуцића. Захваљујући љубави, подршци, поверењу и разумевању у породичном и пословном окружењу, данас сам остварена као мајка, радница и спортисткиња.

Планира да за следеће РСИ себе части новом јакном. Нада се да ће и у њој наставити да осваја медаље, као и у старој.

- Трудим се да dobrим резултатима оправдам поверење и одговорим на подршку из ТЕНТ-а, која ме обавезује и мотивише да на два упоредна „колосека“ постижем што боље резултате. За посао и спорт којима се бавим заједничко је то што захтевају тимски рад, добру физичку кондицију, оштро око и сигурну руку - поручује она.

Весна Ђорђевић запослена је у Железничком транспорту

ТЕНТ од 1994. године. Ради као Други електромеханичар на локомотивама, у електрогрупацији Службе одржавања. Током више од три деценије рада, једним од највећих професионалних изазова сматра учешће у ремонтима локомотива са серијским бројем 443, које та служба ЖТ ТЕНТ неколико година уназад обавља самостално. Верује да јој посвећеност и прецизност, неопходне у раду на локомотивама, користе и у постизању изузетних спортских успеха.

Љ. Јовичић

Учење и дружење у природи

Извиђачи су се улогорили у лепо уређеном кампу на Забрежју покрај Саве

На традиционалној манифестацији Девети „Звезданови дани“, од 3. до 5. јула у Обреновцу, Извиђачки одред „Звездан Недељковић“ угостио је више од 100 извиђача из Србије и региона. Извиђачи су се улогорили у лепо уређеном кампу на Забрежју покрај Саве, где су се такмичили, дружили и уживали у боравку у природи.

– Жеља нам је да ови млади људи, уз вршњачку едукацију и надметање у извиђачким вештинама, науче нешто о историји и култури Обреновца. Зато су имали задатак да на појединим локацијама у граду пронађу означена места, попут „Милошевог конака“,

варошке Бање и купалишта „Цевка“. Колико су у томе били успешни, показује број освојених амблема с насликаном веверицом, која представља симбол ових сусрета – каже Слободан Радојичић, старшина Извиђачког одреда „Звездан Недељковић“ у Обреновцу.

Подразумевао се извиђачки вишебој (сигнализација, чворови, надвлачење конопца)

Добри домаћини

Извиђачки одред „Звездан Недељковић“ био је претходних година домаћин неколико манифестација, попут Извиђачких игара, и то два пута, Националне школе извиђача и Акције „Лет, лет“ намењене најмлађим категоријама извиђача, узраста од првог до четвртог разреда основне школе. Пријатељства која су се тада развила из године у годину се продубљују, а извиђачи стичу нове поклонице.

■ Смотра најмлађих извиђача

а овогодишњи програм употпунила је еколошка ликовна радионица под вођством Марине Јањушевић.

– Потврдила су се досадашња искуства да у камповима највише уживају најмлађи извиђачи, такозвани полетарци, јер им разноврсне активности нуде мноштво новина и изазова. Они се обично кају што се нису раније укључили и обећавају да ће поново доћи, можда и са неким од својих другара – оцењује Радојичић.

Снежана Крсмановић, која ручно израђује сувенире украшене мотивима из Обреновца, побринула се да гости поред сјајних утисака из Обреновца понесу и лепе поклоне.

С обзиром да се људи свих генерација све више окрећу природи, у којој траже оазу мира и предах од свакодневних обавеза, очекује се да ће извиђачки кампови, посебно за децу и младе, тек добијати на значају и масовности.

Љ. Јовичић

■ Заједнички снимак учесника

Сан „Јесењина са Колубаре“

С легендарним Миланчетом, једним од најбољих интерпретатора српске народне „двојке“, на јулском концерту певало је неколико хиљада посетилаца

Ово је остварење мог сна, хвала народе мој – овим речима се Миланче Радосављевић, стари ас народног мелоса, обратио посетиоцима његовог првог солистичког концерта који је одржан 3. јула на прелуном стадиону „Ташмајдан“ у Београду.

Остварењу овог сна Миланче је посветио више од 50 година рада, али се на тај корак одважио тек у деветој деценији живота, пошто више није могао да одолева наговорима колега, пријатеља, слушалаца. Уз подршку организатора концерта Горана Милошевића и Александра Аце Софронијевића, а на радост бројних љубитеља „народњака“, коначно га је досањао, на једној од најимпозантнијих сцена српске престонице. Сузе које су му потекле

низ лице при погледу на стадион испуњен до последњег места, биле су израз љубави према музици и захвалности свима који су уз његове хитове одрастали, радили, волели, радовали се и туговали.

Чак и они који нису љубитељи такве врсте музике, знају или макар препознају понеку његову песму и уз њих на веселима ђускају, понесени емоцијама и атмосфером. Без обзира што се веома ретко експонира у јавности, Миланчеве песме често се певају на јавним и приватним окупљањима, од Ваљева до Лознице, од Србије до региона, од региона до Европе, Америке и Аустралије.

Током дуге каријере, музика му је донела популарност и признања,

али и отворила могућности да бира место у коме ће наставити да живи и ради. Остао је у Баричу, недалеко од Обреновца, да са осталим мештанима дели добро и зло, обрађује њиве, ливаде и винограде, у својој радионици преко дана прави капију комшији, јер је и томе, кажу, вичан, а увече узме хармонику и отпутује на наступ. Верност

завичају потврђује и тиме што од многих награда издваја две: награду Градске општине Обреновац, коју је добио 2019, и награду Спортско-културног центра „Обреновац“, додељену 2024. године.

Овај доајен домаће музичке сцене личним примером показује како се у Србији негују традиционалне вредности, чувају дом и породица, поштују пријатељи и комшије. Као што у стиховима његове песме „тихо тече Колубара“ тако и Миланче живи свакодневни живот ненаметљивог и скромног човека, али ствара и изводи народну музику, по многима најближу изворној.

Можда су зато, након целовечерњег концерта на Ташу, многима остале у ушима речи Горана Милошевића да је Миланче Радосављевић „Јесењин са Колубаре“, узоран српски домаћин и један од ретких певача праве народне „двојке“.

Љ. Јовичић

„Плануле“ карте и за други концерт

Карте за други концерт Миланчета Радосављевића, заказан за 29. август, распродате су у рекордном року, само осам часова по пуштању у продају. Неколико дана после јулског концерта, на хиљаде људи из земље и иностранства тражило је да Миланче што пре приреди „репризу“. Без обзира што то првобитно није планирао, певач је, у договору с организаторима, одлучио да још једном послуша глас своје публике.

■ Петровдански вашар у Обреновцу

Традиција и забава

Традиционални Петровдански вашар, одржан од 10. до 12. јула у Обреновцу, привукао је, као и претходних година, бројне посетиоце из Србије и иностранства. Обреновчани и гости вароши уживали су вашарским чаролијама, којима је било тешко одолети: богатој понуди разне робе, хране, пића и забавних садржаја, попут музике, ригнишпила или „куће страве“. Зависно од жеља и могућности, скоро свако је био у прилици да у примамљивом „шаренишу“ пронађе и пазари нешто за себе. А било је, уистину, свега, од ђетен халве, „свилених“ бомбона и лицидерских срца, до ретких издања књига и стрипова, непролазног стилског намештаја и савремене техничке опреме. Намргођени кишни облаци, који су тих дана повремено претили, нису успевали да покваре весело расположење и да растерају вашарнице.

Многа домаћинства у Србији која на Петровдан обележавају породичну славу, празновала су у друштву родбине, кумова, пријатеља и комшија уз, славску свећу, жито, вино и неизоставну здравицу.

Љ. Јовичић

Југославија у малом

Први Сусрети радника југословенске електропривреде, 29. и 30. септембра 1989. године, окупили су 400 учесника из свих република и покрајина тадашње државе. Радници су се, осим у спортским, надметали и у радно-производним дисциплинама

Први а како ће се показати и једини Сусрети радника југословенске електропривреде (или скраћено „ЈУГЕЛ“), одржани су 29. и 30. септембра 1989. године у Обреновцу. Организатор ове манифестације био је тадашњи ЗЕП Београд, а домаћин ТЕ „Никола Тесла“ Обреновац. Центар српске термоенергетике тих дана се показао као „Југославија у малом“, широм отворивши врата за више од 400 учесника из свих шест република и две аутономне

покрајине, које су биле у саставу тадашње заједничке државе.

Домаћини, Тентовци, дочекали су своје колеге срдачном добродошлицом и искреном жељом да пријатељство и добра сарадња међу енергетичарима постану заштитни знак овог, али и свих будућих сусрета. Уз „Заједницу електропривреде Србије“ Београд, учествовали су још: „Електропривреда Босне и Херцеговине“ Сарајево, „Електропривреда Црне Горе“ Никшић, „Заједница електропривредних организација Хрватске“ Загреб, „Електрогосподарство Словеније“ Марибор, „Електростопанство на Македонија“ Скопље, „Електроводина“ Нови Сад, „Електропривреда Косова“ Приштина.

Након свечаности отварања под куполом Дома културе и спорта, реализован је дводневни програм активности, састављен од спортских и радно-производних такмичења, али и пратећих културно-забавних садржаја.

Кад је реч о спортским дисциплинама, мушкарци су се такмичили у малом фудбалу, атлетици, куглању, стоном тенису, шаху и стрељаштву, а жене у стрељаштву и пикаду. Радно производна такмичења обухватала су рад на нисконапонској мрежи – пењање уз стуб, везивање

■ Спортисти подижу заставу ЈУГЕЛ-а

нисконапонске мрежне групе у индиректном споју, те монтажу равне кабловске спојнице КС 43. Надметања су се одвијала на неколико локација у граду: на стадиону ФК Раднички, у спортској хали Дома културе и спорта, у основним школама „Јован Јовановић Змај“ и „Посавски партизани“, на полигонима обреновачког Гарнизона ЈНА, на простору испред Хотела „Обреновац“. Изузетак је бацање кугле, које је организовано на стадиону ФК „Раковица“ у Београду.

На страницама листа ТЕНТ (број 163 – октобар 1989. године) остало је забележено да су на радно-производним такмичењима бриљирали радници „Електродистрибуције Београд“, који су у укупном бодовном салду ЗЕП-а учествовали са значајних 19 бодова, вероватно пресудних за укупну победу на овим сусретима.

Најуспешнији радник-атлетичар био је Иван Макаровић, бивши југословенски рекордер у десетобоју, који се бранећи боје „Електрогосподарства Словеније“ окирио медаљама у чак четири дисциплине: златом у скоку у даљ и спринту на 100 метара, сребром у бацању кугле и бронзаном

Обреновац први и једини домаћин

Прве Сусрете радника југословенске електропривреде, у име Већа савеза синдиката Југославије, отворио је Васкрсије Савићић, председник Савезног одбора синдиката радника енергетике. Учеснике и бројне госте поздравили су још: Брана Трајковић, председник Организационог одбора, Зоран Ђокић, председник СО Обреновац и Мирослав Јовановић, заменик генералног директора Здружене електропривреде Србије.

медаљом у бацању „бомбе“. У стоном тенису без премца је била екипа ЗЕП-а. У малом фудбалу такмичио се велики број квалитетних екипа а главну реч су водили енергетичари из Босне и Херцеговине, Црне Горе, Словеније и Војводине.

Судећи по сачуваним фотографијама и сећањима појединих учесника, добре забаве и дружења није мањкало, а такмичарске програме употпунили су и забавни садржаји, попут смотре паса на стадиону Радничког у Обреновцу.

Љ. Јовичић

■ Предаја медаља

Хлађење с ледом

Лето је ове године стигло на време, али са веома врелим товаром. Најтоплије годишње доба је већ првих дана мандата своју најсјајнију звезду ставило на максималан рад. То је не само „измалтретирано“ скалу у живином термометру, већ је натерало грашке зноја и онима коју су спас потражили у дебелој хладовини. Високе летње температуре умногоме су отежале посао онима који своје радне обавезе морају да обаве на отвореном, као и другима који у извршавању својих редовних активности итекако осећају врели дах Сунца.

И званичници из Министарства рада, запошљавања и социјалне политике послодавцима су упутили смернице за примену свих неопходних мера из области безбедности и здравља на раду како би се избегао или смањило топлотни стрес, а тиме обезбедио безбедан и здрав рад на отвореном при високим температурама.

Огласиле су се и надлежне здравствене службе које препоручују да се у доба високих топлотних удара избегне излагање директном сунцу и то у периоду од 10 до 17 часова. Ако се у том периоду не може бити у хладу, онда се препоручује ношење лагане, широке одеће, светлих боја, од природних материјала, као и шешира са широким ободом или капа и наочара за сунце са УВ заштитом.

Онима који морају да обављају физичке послове, препоручује се да то чине у току најсвежијег дела дана – у раним јутарњим часовима (од четири до седам ујутру) или касније у току вечери. Људи који раде на отвореном требало би чешће да праве паузе за одмор и да пију 1,5 чаше воде на сваких 30 минута, као и да увек носе флашице воде са собом када бораве на отвореном.

И ми дајемо свој допринос за смањивање топлотног стреса. Надамо се да ће ове фотографије из фебруара 2012. године помоћи, бар, визуелном расхлађивању.

М. Вуковић

